

המוסד לביטוח לאומי

ביטוח נכות

תוכן העניינים

2	1. חוק ביטוח נכות
4	2. קצבת נכות חודשית
14	3. חוק לרון - החוק המשופר ליוצאים לעבודה
15	4. שיקום מקצועי
16	5. קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים
17	6. גמלה מיוחדת לעולים נכים קשים
18	7. גמלה לילד נכה
19	8. פיצוי נפגעי גזזת
20	9. פיצוי נפגעי עירו דם (איידס)
21	10. פיצוי לנפגעי פוליו
21	11. הסכם בדבר גמלת ניידות
22	12. ערעור על החלטות המוסד
24	13. סניפי המוסד לביטוח לאומי

1 חוק ביטוח נכות

במסגרת ביטוח נכות כללית משולמת קצבה חודשית למי שעקב נכותו צומצם כושר השתכרותו.

למבוטח בביטוח נכות נחשב כל מי שהוא תושב/ת ישראל מגיל 18 עד גיל פרישה*.

1. גברים - גיל הפרישה לפי תאריך הלידה

גיל הפרישה	תאריך הלידה	
	עד תאריך	מתאריך
65	6/1939	-
65 ו־4 חודשים	8/1939	7/1939
65 ו־8 חודשים	4/1940	9/1939
66	12/1940	5/1940
66 ו־4 חודשים	8/1941	1/1941
66 ו־8 חודשים	4/1942	9/1941
67	ואילך	5/1942

* תושב/ת ישראל שהגיעו לגיל פרישה יגישו תביעה לקצבת זקנה. אם הנכות ארעה לפני גיל הפרישה אפשר להגיש תביעה אם עוד לא חלפו 12 חודשים מיום שהגיע לגיל פרישה.

2. נשים - גיל הפרישה לפי תאריך הלידה

גיל הפרישה	תאריך הלידה	
	עד תאריך	מתאריך
60	6/1944	-
60 ו־4 חודשים	8/1944	7/1944
60 ו־8 חודשים	4/1945	9/1944
61	12/1945	5/1945
61 ו־4 חודשים	8/1946	1/1946
61 ו־8 חודשים	4/1947	9/1946
62	12/1949	5/1947
62 ו־4 חודשים	8/1950	1/1950
62 ו־8 חודשים	4/1951	9/1950
63	12/1951	5/1951
63 ו־4 חודשים	8/1952	1/1952
63 ו־8 חודשים	4/1953	9/1952
64	ואילך	5/1953

קצבת נכות חודשית 2

א. הזכאים לקצבה:

1. נכה

"נכה" - תושב ישראל ותושבת ישראל שאינה "עקרת בית", שמלאו להם 18 שנים, ועדיין לא הגיעו לגיל הפרישה (ראו טבלאות בעמ' 2-3), ועונים על התנאים האלה:

א. - עקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי ממחלה, מתאונה או מלידה, אין להם הכושר להשתכר.

או

- כושרם להשתכר הצטמצם עקב הליקוי (בין בבת אחת ובין בהדרגה) ב־50% או יותר.

ב. הכנסתם מעבודה אינה עולה על הסכום שנקבע בחוק (ראה פירוט בעמ' 5).

2. "עקרת בית נכה"

תושבת ישראל, שמלאו לה 18 שנים, ועדיין לא הגיעה לגיל הפרישה (ראו טבלה בעמ' 3) שעקב ליקוי איבדה 50% לפחות מכושרה לתפקד במשק הבית, חוץ ממי שמתקיים בה אחד מאלה:

א. עבדה כעובדת שכירה או כעובדת עצמאית 12 חודשים רצופים או 24 חודשים בלתי רצופים ב־48 החודשים שקדמו להגשת התביעה (או שקדמו להפסקת העבודה - למי שהפסיקה לעבוד לאחר הגשת התביעה).

ב. רווקה, גרושה, אלמנה ומי שחיה בנפרד מבן זוגה ולא גרה עמו ב־24 החודשים שקדמו להגשת התביעה או לאחריה. במקרים אלה עקרת בית תיחשב כעובדת ויבדק כושרה להשתכר כפי שמוגדר לעיל.

ג. מי שהיתה זכאית בסמוך לפני נישואיה לקצבת נכות (חל רק על מי שנישאה מ־1.3.05 ואילך).

ב. תנאי הזכאות לקצבת נכות

1. נכות רפואית

רופא מוסמך מטעם הביטוח הלאומי קבע למבוטח נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות; או בשיעור של 40% לפחות במקרים שלאחד הליקויים נקבעה נכות רפואית בשיעור של 25% לפחות.

לעקרת בית נכה - רופא מוסמך מטעם הביטוח הלאומי קבע לה נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות.

רופא מוסמך מטעם המוסד לביטוח לאומי יקבע את אחוז הנכות הרפואית לאחר שהמבוטח ייבדק בדיקות רפואיות, וימציא מסמכים רפואיים - הכל לפי דרישת המוסד לביטוח לאומי.

2. הכנסה מעבודה

הכנסתו מעבודה נמוכה מהסכום שנקבע בחוק. סכום זה אינו אחיד, והוא נקבע לפי חומרת הליקוי הרפואי ותקופת הזכאות לקצבת נכות:

הסכום שנקבע בחוק לאדם עם לקות חמורה^{*} ו/או לאדם עם זכאות ממושכת^{**} הוא 60% מהשכר הממוצע, כלומר 4,757 ש"ח לחודש, נכון לאוקטובר 2009.

הסכום שנקבע בחוק לכל השאר הוא 45% מהשכר הממוצע, כלומר 3,568 ש"ח לחודש, נכון לאוקטובר 2009.

3. דרגת אי־כושר

פקיד התביעות של הביטוח הלאומי קבע שה"נכה" או "עקרת-הבית הנכה" איבדו 50% לפחות מכושרם להשתכר או לתפקד במשק בית.

פקיד התביעות של המוסד לביטוח לאומי יחליט אם המבוטח "נכה" או "עקרת בית נכה" ויקבע את דרגת אי־הכושר לאחר שיתיעץ עם רופא מוסמך ועם פקיד שיקום של המוסד לביטוח לאומי.

בקביעת דרגת אי־הכושר להשתכר מתחשבים באיזו מידה ליקויו של המבוטח משפיע על כושרו לעבוד ולהשתכר, על יכולתו לשוב לעבודתו (לעבודה מלאה או חלקית) ועל יכולתו לעבוד בעבודה אחרת או ללמוד מקצוע חדש (לפי השכלתו, כושרו הגופני ומצב בריאותו).

* לקות חמורה: מי שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 70% לפחות, או נכות רפואית בשיעור 40% עקב פיגור שכלי או מוגבלות נפשית (לפי סעיף 33 ו/או 91 במבחנים הרפואיים).

** זכאות ממושכת: מי שהיה זכאי לקצבה במשך חמש שנים (60 חודשים) לפחות, במהלך שבע השנים שקדמו לתאריך 1.8.09.

בקביעת דרגת אי־הכושר לתפקד במשק בית תינתן הדעת באיזו מידה ליקויה של עקרת הבית משפיע על כושרה לתפקד במשק בית רגיל. כושר התפקוד של עקרת הבית נבדק במכונים מיוחדים להערכה תפקודית.

קביעת דרגת אי־כושר לזמן מוגבל

כל זמן שהמצב הרפואי או התפקודי של הנכה או של עקרת הבית הנכה אינם יציבים, או כל זמן שלא הסתיים הטיפול של הנכה, רשאי פקיד התביעות לקבוע דרגת אי־כושר לזמן מוגבל, ולכל היותר לשנתיים. בתום פרק הזמן הזה תשוב ותיבדק דרגת אי־הכושר.

אובדן כושר נמוך מ־50% אינו מזכה בקצבה.

ג. ערעורים

■ ערעור על אחוז הנכות הרפואית

מי שנקבעו לו פחות מ־80% נכות רפואית, או דרגת אי כושר הנמוכה מ־100%, רשאי לערער על אחוז הנכות הרפואית לפני ועדה רפואית לעררים.

את הערעור יש למסור לסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, בכתב ובצירוף נימוקים, **בתוך 30 יום** (ובתנאים מיוחדים - עד 90 יום) מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר אחוז הנכות הרפואית.

הוועדה הרפואית לעררים רשאית לאשר את אחוז הנכות הרפואית שקבע הרופא המוסמך או לשנותו (להגדילו או להפחיתו).

החלטת הוועדה הרפואית לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא **בשאלות חוק בלבד לפני בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה הרפואית לעררים.

■ ערעור על דרגת אי־הכושר

מי שנקבע לגביו שלא איבד מכושרו להישתכר או שאיבד פחות מ־50% מכושרו להשתכר, וכן מי שנקבעה לו דרגת אי־כושר שאינה עולה על 74%, רשאים לערער על דרגת אי־הכושר לפני **ועדה לעררים**.

את הערעור יש למסור לסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, בכתב ובצירוף נימוקים, **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד על ההחלטה בדבר דרגת אי-הכושר. בתנאים מסוימים ניתן למסור את הערעור תוך 60 יום.

הוועדה לעררים רשאית לאשר את דרגת אי-הכושר שקבע פקיד התביעות או לשנותה (להגדילה או להפחיתה).

החלטת הוועדה לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא **בשאלות חוק בלבד** לפני **בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה לעררים.

■ ערעור על החלטות אחרות של פקיד התביעות

על החלטה של פקיד התביעות שאין עניינה בדרגת אי-הכושר - כגון על החלטתו בדבר תקופות העבודה של המבוטח, גילו, הכנסותיו מעבודה או שלא מעבודה, אפשר לערער **לפני בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 6 חודשים** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של פקיד התביעות בדבר החלטתו.

ד. בדיקה מחדש

בבדיקה מחדש לפי **בקשת המבוטח**, רשאי המוסד לביטוח לאומי להפחית את אחוז הנכות הרפואית ואת דרגת אי-הכושר.

בדיקה מחדש ביוזמת המבוטח

- מי שתביעתו לקצבת נכות נדחתה (מפני שנקבעו לו פחות מ־60% נכות רפואית; או פחות מ־40% נכות רפואית כאשר אחד הליקויים בשיעור של 25% לפחות; או פחות מ־50% כשמדובר בעקרת בית; או מפני שנקבע שלא איבד את כושרו להשתכר, או שאיבד פחות מ־50% מכושרו), וכן מי שנקבעה לו דרגת אי-כושר חלקית, רשאים לבקש בדיקה מחדש, **אם עברו 6 חודשים** מהקביעה האחרונה של המוסד.

- מי שחל שינוי משמעותי במצבו הרפואי או התעסוקתי, שיש בו כדי להשפיע על דרגת אי-הכושר, רשאי להגיש בקשה לבדיקה מחדש, גם אם לא חלפו 6 חודשים מהקביעה האחרונה של המוסד. לבקשה יש לצרף **תעודות רפואיות ואישורים על הכנסות מעבודה**.

- מי שתביעתו נדחתה מסיבה אחרת, רשאי להגיש תביעה חוזרת

ללא המתנה, בתנאי שחל שינוי במצבו. לדוגמה: מי שההכנסה שלו מעבודה היתה גבוהה מהסכום הקבוע בחוק, וחלה הפחתה בהכנסתו.

● מי שנקבעה לו דרגת אי־כושר בשיעור של 100%, רשאי לבקש בדיקה מחדש של אחוז נכותו הרפואית בלבד, אם **הוא עונה על התנאים האלה:**

1. חלפו 12 חודשים מן הקביעה האחרונה של אחוז נכותו הרפואית.
2. רופא מוסמך מטעם המוסד קבע כי חלה החמרה במצבו הרפואי.
3. הוא אינו מאושפז במוסד.

לא תיעשה בדיקה מחדש ביוזמת הביטוח הלאומי

החל ב־1.8.09, המוסד לביטוח לאומי לא יבדוק מחדש ביוזמתו נכים המקבלים קצבת נכות, וזאת במהלך שנתיים מיום כניסת חוק לרון לתוקפו, כלומר עד לתאריך 31.7.2011, או עד שייקבעו כללים ותקנות בהתייעצות עם הכנסת.

בבדיקה מחדש של דרגת אי-הכושר בודקים וקובעים מחדש גם את הנכות הרפואית

ה. שיעורי הקצבה

א. נכה או עקרת בית נכה שנקבעה להם דרגת אי־כושר (להשתכר או לתפקד במשק בית) **בשיעור של 100%** זכאים **לקצבת נכות חודשית מלאה**. שיעור הקצבה המלאה ליחיד - 26.75% מן הסכום הבסיסי - 2,081 ש"ח באוקטובר 2009.

לנכים בעלי דרגת אי־כושר בשיעור של 100% שאינם שוהים במוסד, ואחוז נכותם הרפואית 50% לפחות, משולמת תוספת לקצבה החודשית בסכום של 224-331 ש"ח, בהתאם לאחוז הנכות הרפואית שנקבעה להם.

ב. נכה שאין לו הכנסות מעבודה בסכום העולה על 21% מהשכר הממוצע (1,982 ש"ח באוקטובר 2009) וכן עקרת בית נכה שנקבעה להם דרגת אי־כושר בשיעור שבין 60% ל־74%, זכאים לקצבת נכות חודשית חלקית לפי דרגת אי־הכושר. למשל: נכה שנקבעה לו דרגת אי־כושר להשתכר בשיעור של 60%, יקבל 60% מקצבת הנכות המלאה ליחיד.

ג. נכה שיש בו "תלויים" זכאי לתוספת בעדם.

"תלויים" הם **בן/בת זוג** תושבי ישראל, שהכנסתם אינה עולה על 57% מן השכר הממוצע (4,519 ש"ח באוקטובר 2009), וכן **ילד** תושב ישראל שלא מלאו לו 18 שנים (או ילד שלא מלאו לו 20 שנים, אם הילד לומד במוסד חינוך על-יסודי; או אם הילד שוחר במסגרת קדם צבאית של צה"ל, או ילד שלא מלאו לו 22 שנים, אם הילד חייל בשירות סדיר, ולא עברו 36 חודשים מיום גיוסו, או אם הילדה משרתת בשירות לאומי מוכר לעניין זה, או אם הילד/ה לומדים במסלול עתודה, או משרתים בהתנדבות למטרה ציבורית/לאומית, ושירותם הצבאי נדחה).

תוספת בעד ילד משולמת **בעד שני הילדים הראשונים בלבד**.

עקרת בית נכה זכאית לתוספת בעד שני ילדיה הראשונים, **אבל אין היא זכאית לתוספת בעד בן זוגה**.

שיעור התוספת בעד בן זוג - 50% מן הקצבה הבסיסית המשולמת לנכה (קצבה בסיסית אינה כוללת את הקצבה הנוספת ואת התוספת עבור התלויים) - 1,040 ש"ח באוקטובר 2009.

התוספת בעד כל אחד משני הילדים הראשונים שיעורה 40% מן הקצבה המשולמת לנכה או לעקרת הבית הנכה - 832 ש"ח עבור כל ילד באוקטובר 2009.

הפחתת קצבת נכות בגין הכנסות (שלא מעבודה) לנכים המקבלים תוספת בעד "תלויים"

נכה או עקרת בית נכה המקבלים **תוספת בעד התלויים בהם, ויש להם הכנסות שלא מעבודה**, ינוכה מהתוספת בעד התלויים **כל סכום ההכנסה שלא מעבודה**.

בכל מקרה, הפחתה בגין ההכנסות תיעשה רק מסכום הקצבה **שעולה** על סכום קצבה מלאה ליחיד (2,081 ש"ח באוקטובר 2009), ולמי שמשולמת תוספת לקצבה, תיעשה הפחתה רק מסכום הקצבה שעולה על סכום קצבה מלאה ליחיד + סכום התוספת לקצבה.

1. אופן הגשת התביעה

מי שסבור שלפי האמור לעיל הוא זכאי לקצבת נכות חודשית, יפנה אל סניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום מגוריו, ויגיש שם תביעה לקצבת נכות והצהרה למחלקת הביטוח והגבייה.

לטופס התביעה יש לצרף מסמכים רפואיים, אישורים על עבודה ושכר ממקומות העבודה וכל מסמך שיש בו כדי להוכיח את הזכאות לקצבה.

עובד עצמאי יצהיר במחלקת הביטוח והגבייה שבסניף המוסד לביטוח לאומי על השינויים בעבודתו ובהכנסותיו עקב הנכות, וימציא את השומות האחרונות שבידו.

את התביעה לקצבה יגיש תובע הקצבה עצמו. אם אין הוא מסוגל להגיש את התביעה בשל מצבו הגופני או הנפשי, רשאים בן משפחה שלו (בן זוג, ילד, הורה או נכד) או האפוטרופוס שלו או העובד הסוציאלי המטפל בו או אדם אחר המייצג אותו להגיש את התביעה בשמו.

הגשת תביעה לנכות אינה שוללת את הזכות להגיש גם תביעה פרטית לחברת ביטוח, בגין אי-כושר.

ז. תחילת הזכאות לקצבה

על פי החוק ידון המוסד לביטוח לאומי בתביעה לקצבת נכות **בתום 90 יום** מן היום, שלפי טענת תובע הקצבה אבד כושרו להשתכר (או לתפקד במשק בית, כשמדובר בעקרת בית), או נצטמצם ב־50% או יותר.

הזכות לקצבה מתחילה בתום 90 יום ממועד תחילת אי-הכושר להשתכר או לתפקד במשק בית. מועד תחילת אי הכושר המוקדם ביותר האפשרי הוא 15 חודשים לפני הגשת התביעה לנכה. אם הנכה מקבל דמי מחלה ממעסיקו או מקופת גמל בסמוך לאחר 90 הימים **האלה** (מן היום ה־91 ואילך), תתחיל זכותו לקצבת נכות רק בתום פרק הזמן שבעדו שולמו לו דמי מחלה.

עולה חדש - המוסד לביטוח לאומי ידון בתביעתו לקצבת נכות רק בתום 9 חודשים מיום שנעשה עולה, והזכאות לגמלה תתחיל בתום שנה מיום שבו נעשה עולה.

בדיקת הזכאות לקצבת נכות היא בדיקה מורכבת ונדרש לה זמן ממושך למדי. כדי לקצר ככל האפשר את משך הבדיקה, יש לרשום בטופס התביעה לקצבה את כל הפרטים, ולהמציא למוסד לביטוח לאומי את כל המסמכים הנדרשים. כמו כן יש להתייבב לבדיקה רפואית בהתאם להזמנה.

ח. תשלום הקצבה

קצבת הנכות משולמת ב־28 בחודש לחשבון הבנק של הזכאי לקצבה. אם לדעת המוסד לביטוח לאומי הזכאי לקצבה אינו מסוגל עקב נכותו להשתמש בקצבה לטובתו או לטובת ה"תלויים" בו, (כולה או מקצתה) תשלום הקצבה למי שימנה המוסד לביטוח לאומי לקבל אותה (הקצבה תשלום לחשבון הבנק של אותו אדם).

אם הוגשה התביעה לקצבה על־ידי האפוטרופוס של הזכאי לקצבה, תשלום הקצבה לחשבון בנק שיפתח האפוטרופוס על שם הזכאי לקצבה.

על־פי דרישתו של בן/בת הזוג תשלום התוספת בעדו במישרין לידי/ה.

תשלום הקצבה לשווה בחו"ל

קצבת הנכות משולמת לנכה תושב ישראל השווה בחו"ל, בשלושת החודשים הראשונים מהיציאה מהארץ. תשלום הקצבה לאחר 3 חודשים אפשרי בתנאים מסוימים, כגון אם הוא או בן זוגו מועסקים על־ידי מעסיק ישראלי בחו"ל, או אם דרוש לו טיפול רפואי מיוחד.

הזכות לקצבת נכות מותנית בשיתוף פעולה של תובע הקצבה - במילוי ההוראות שניתנו לו בדבר בדיקות רפואיות, בדיקות לשם שיקום, הכשרה מקצועית, הסבת מקצוע או השמה בעבודה.

ט. קצבה שלא נגבתה על־ידי הזכאי

מקבל קצבת נכות כללית שנפטר בלי שגבה את מלוא הקצבה המגיעה לו, תשלום הקצבה המגיעה לשאיריו (אלמנה/אלמן או יתומים הזכאים לקצבת שאירים מן הביטוח הלאומי).

אם הזכאי לקצבה לא הניח שאירים, תשלום הקצבה למי שיוכיח שסיפק לזכאי לקצבה מצרכים או שירותים חיוניים בשנה האחרונה לחייו, ולא שולם לו בעדם.

הסכום שישולם לא יעלה על סכום הקצבה בעד ששת החודשים שלפני פטירת הזכאי.

למקבל קצבאות נוספות במוסד

- לא ניתן לקבל עבור אותה תקופה קצבת נכות ואחת הקצבאות הבאות: נכות מעבודה, שאירים.

- לא ניתן לקבל עבור אותה תקופה קצבת נכות ודמי אבטלה, כאשר הנכות הרפואית היא 100% ודרגת אי הכושר 100%.
- למקבל הבטחת הכנסה שנקבעה לו זכאות לקצבת נכות, מקוזזים תשלומי הבטחת ההכנסה מקצבת הנכות.

י. פטור מתשלום דמי ביטוח

- מקבל קצבת נכות שאין לו כל הכנסה אחרת פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה.
- מקבל קצבת נכות שנקבעה לו דרגת אי־כושר להשתכר בשיעור הגבוה מ־74% לצמיתות או לתקופה זמנית של שנה לפחות, פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה, גם אם יש לו הכנסה אחרת. אבל אם הוא עובד עצמאי, ישלם דמי ביטוח נפגעי עבודה; ואם הוא עובד שכיר, ישלם בעדו המעסיק דמי ביטוח נפגעי עבודה ודמי ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד.

יא. קצבאות נוספות

מענק פטירה

נפטר מקבל קצבת נכות, ישולם מענק חד־פעמי למי שהיה בן זוג בשעת מותו. באין בן זוג ישולם המענק לילדו של מקבל הקצבה, ובלבד שמתמלאים בילד התנאים האמורים בהגדרת ילד (ראה עמ' 9).

סכום המענק - 7,778 ש"ח באוקטובר 2009.

מענק פטירה משולם גם כאשר נפטר מקבל קצבת שירותים מיוחדים בלבד.

מענק לימודים

המוסד לביטוח לאומי משלם פעם בשנה בחודש אוגוסט מענק לימודים, למבוטח הזכאי לקצבת נכות כללית, שיש לו 4 ילדים ויותר.

סכום המענק: בעד כל ילד בן 6-11 שנים ישולם מענק בסכום של 1,383 ש"ח, ובעד כל ילד בן 11-14 שנים ישולם מענק בסכום של 768 ש"ח. פרטים על המענק אפשר לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי, במחלקת ילדים.

הבטחת הכנסה

מי שאינו זכאי לקצבת נכות, והוא אינו מסוגל להבטיח לעצמו הכנסה מעבודה (או שהכנסתו פחותה מן ההכנסה המינימלית הנדרשת למחיה), יפנה אל סניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום מגוריו לברר את זכותו לגמלת הבטחת הכנסה (או להשלמת הכנסה).

פרטים בחוברת "הבטחת הכנסה", שאפשר לקבלה בכל סניפי המוסד לביטוח לאומי ובאתר האינטרנט: www.btl.gov.il.

י.ב. מעבר מקצבת נכות לקצבת זקנה

מקבלי קצבת נכות כללית יקבלו את קצבת הנכות הכללית עד לגיל הפרישה. מגיל הפרישה יתחילו לקבל קצבת זקנה בלבד.

מי שקיבלו קצבת נכות כללית סמוך למועד שנעשו זכאים לקצבת זקנה, לא תפחת קצבת הזקנה שלהם משיעור קצבת הנכות החודשית האחרונה ששולמה להם, והיא תעודכן בשיעורים ובמועדים שבהם מתעדכנת קצבת נכות כללית.

י.ג. תו חניה לרכב נכה

מקבלי קצבת נכות שנקבעו להם 60% נכות רפואית לפחות, עשויים להיות זכאים לפטור מאגרת רישוי ולקבלת תו חניה לנכה.

לשם קבלת הפטור מאגרת הרישוי, ולקבלת תו נכה, אתה מתבקש **לפנות בכתב למשרד התחבורה** ת"ד 72 חולון 58100 ולצרף צילום פרוטוקול רפואי.

במשרד התחבורה יחליטו אם אתה זכאי לקבל פטור מאגרת רישוי ותו חנייה לנכה.

אם עדיין לא הגעת לגיל פרישה, ואתה מוגבל בניידות עליך לפנות לקבלת תו חנייה לנכה ללשכת הבריאות המחוזית שבאזור מגוריך.

חוק לרון - החוק המשופר ליוצאים לעבודה

ועדת לרון הוקמה כדי לבחון את שילובם של אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה. לאור המלצות הוועדה, החל ב-1.8.09 תוקן חוק הביטוח הלאומי, כדי לשפר את התנאים של מקבלי קצבת נכות שיוצאים לעבוד.

התיקון בחוק משפר את התנאים של מי שיוצא לעבוד, ואינו פוגע בזכויות של מי שלא עובד.

עיקרי התיקון:

1. אם נקבעה לך דרגת אי-כושר יציבה, לא תיבדק מחדש עם צאתך לעבודה.
2. הסכום הכולל שתקבל מעבודה ומקצבה, יהיה תמיד גבוה יותר מסכום הקצבה בלבד. לכן ככל שתרוויח יותר מעבודה, כך הכנסותיך הכוללות יגדלו.
3. תמשיך לקבל הטבות נלוות (הנחה בארנונה, בתחבורה ציבורית ועוד) על-פי הכללים שנקבעו.
4. רשת ביטחון למשך שלוש שנים - אם תפסיק לעבוד או אם הכנסותיך יופחתו, תוכל לחזור ולקבל קצבת נכות כמו שקיבלת קודם, ללא בדיקות נוספות.
5. אם בחודש יולי 2009 קיבלת קצבת נכות והיו לך הכנסות מעבודה, תוכל לבחור האם לקבל קצבה לפי החוק הישן או לפי החוק החדש.
6. על-פי החוק קיימת קצבה חדשה - "קצבת עידוד". קצבה זו תשולם במקום קצבת הנכות, למי שהכנסתו מעבודה עולה על הסכום שנקבע בחוק. בכך יישמר העיקרון, לפיו הסכום הכולל שתקבל מעבודה ומקצבה יהיה תמיד גבוה יותר מקצבת נכות בלבד.
7. על פי התיקון בחוק נקבעו 4 דרגות אי-כושר: 60%, 65%, 74% או 100%.

מידע מפורט על התיקון בחוק ניתן לקבל באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי-www.btl.gov.il, או בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריך.

שיקום מקצועי 4

זכאי לשיקום מקצועי מבוטח שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של **20% לפחות** בחישוב משוקלל, והוא עומד בתנאים האלה:

1. עקב ליקויו אין הוא מסוגל לעסוק בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת.

2. הוא זקוק להכשרה מקצועית כדי לשוב לעבודתו או כדי לעבוד בעבודה מתאימה אחרת.

3. הוא מתאים לדעת המוסד לביטוח לאומי לשיקום מקצועי.

מטרת השיקום המקצועי היא הקניית מקצוע ו/או סיוע להשתלבות בעבודה, על־פי התאמה אישית ויכולת.

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן למצוא באתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il.

קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים

הקצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים מיועדת לטיפול בנכה ולעזרת בית לשירותו האישי.

הקצבה משולמת, בין השאר, למי שנמנים עם אחת הקבוצות האלה:

- המקבלים טיפול בדיאליזה פעמיים בשבוע לפחות.
- מי שהושתל איבר בגופם (לב, כליה, לבלב, מוח עצמות או כבד) - בשנה הראשונה מיום ההשתלה.
- עיוורים שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 90%, והם מתגוררים לבדם או עם בני זוג עיוורים.

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן למצוא באתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il.

גמלה מיוחדת לעולים נכים קשים

עלפי הסכם בין המוסד לביטוח לאומי לבין משרד האוצר, עולים שהם נכים קשים, בני 18 עד גיל פרישה, זכאים בתנאים מסוימים לגמלה מיוחדת בתוך שנה מיום שעלו.

הגמלה מורכבת מגמלה לשירותים מיוחדים ומגמלת נכות. פרטים על הגמלה בסניף המוסד הקרוב למקום המגורים.

7 | גמלה לילד נכה

לגמלה לילד נכה זכאי:

ילד נכה הוא אחד מאלה:

1. ילד שבשל ליקוי חמור או מחלה כרונית זקוק להשגחה מתמדת צמודה ופעילה על מנת למנוע סכנה לעצמו או לאחרים (גילאי 91 יום עד 18 שנים).

2. ילד הזקוק לטיפול רפואי מיוחד כמפורט בתקנות בשל מחלה כרונית קשה (גילאי 91 יום עד 18 שנים).

3. ילד התלוי בעזרת הזולת בביצוע פעולות היום-יום הרבה יותר מן הרגיל, אצל בני גילו - ניידות בבית, לבישה, רחצה, אכילה, היגיינה אישית, היזדקקות לנוכחות קבועה של הזולת (גילאי 3 עד 18 שנים).

4. ילד עם אחד מהליקויים הבאים:

- תסמונת דאון (מהלידה עד גיל 18).
- ירידה בשמיעה בכל אחת מהאוזניים של לפחות 45 דציבלים בתדירות הדיבור בלא תקנה (מהלידה עד גיל 18).
- ילד בעל ליקוי ראייה חמור כמשמעו בתקנות (עיוור על-פי הגדרה) (גילאי 91 יום עד 18 שנים).
- ילד שבשל עיכוב התפתחות חמור לא מסוגל לבצע את מרבית הפעולות ותנועות הראש, הגו והגפיים הרגילות אצל בן גילו (גילאי 91 יום עד 3 שנים).
- ילד הלוקה באוטיזם או בפסיכוזה או במצב פסיכיאטרי התנהגותי (גילאי 91 יום עד 18 שנים).

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן למצוא באתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il.

פיצוי נפגעי גזת

8

על־פי החוק לפיצוי נפגעי גזת, מיום 1 בינואר 1995 זכאים לתשלום מי שנפגעו מטיפול בהקרנות נגד גזת (או שאיריהם), שנעשו בתקופה שמ־1.1.46 ועד 31.12.60 על־ידי גוף המוגדר בחוק. לנפגע ייחשב מי שחולה באחת המחלות המפורטות בחוק, כגון סרטן באזור הראש והצוואר, סרטן הדם ועוד.

את התביעה לתשלום יש להגיש בלשכת הבריאות שבאזור המגורים. משרד הבריאות הוא שיקבע את הזכאות לתשלום ויודיע לתובע אם בקשתו אושרה או נדחתה. ביצוע התשלום ייעשה בידי המוסד לביטוח לאומי.

פיצוי נפגעי עירו דם (איידס)

על פי החוק לפיצוי נפגעי עירו דם (איידס), זכאים לתשלום מי שנושאים את נגיף האיידס כתוצאה מקבלת עירו דם או מוצרי דם משירות רפואי ציבורי בתקופה שמ - 31.12.81 ועד 1.1.87 החוק חל גם על בני זוג וילדים, אם הם נושאים את נגיף האיידס בעקבות מגע עם החולה.

קביעת הזכאות לתשלום היא בידי ועדת מומחים במשרד הבריאות. ביצוע התשלום ייעשה בידי המוסד לביטוח לאומי.

10 פיצוי לנפגעי פוליו

החוק לפיצוי נפגעי פוליו, התשס"ז-2007, נועד לפצות את נפגעי הפוליו תושבי ישראל, **שלקו בישראל** במחלת שיתוק ילדים (החל מ־14.5.1948).

לפי החוק מי שיוכר כנפגע פוליו, ונגרמה לו נכות עקב המחלה, יהיה זכאי לפיצוי חד-פעמי וכן לקצבה חודשית או מענק במקום הקצבה, בהתאם לאחוזי הנכות (מוגבלות בניידות). הפיצוי והקצבה לנפגעי הפוליו אינם משפיעים על הקצבאות האחרות, שמשולמות לנפגעי הפוליו.

11 הסכם בדבר גמלת ניידות

על-פי הסכם בין משרד האוצר למוסד לביטוח לאומי משולמת גמלת ניידות (הלוואה עומדת לכיסוי המסים החלים על רכב וקצבה חודשית להחזקת רכב) לתושבי ישראל המוגבלים בניידותם עקב נכות ברגליהם.

המבקש לבדוק את זכאותו לגמלת ניידות יגיש בקשה לבדיקה רפואית לעניין מוגבלות בניידות בלשכת הבריאות המחוזית שבאזור מגוריו.

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן למצוא באתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il.

12 ערעור על החלטות המוסד

אם המוסד לביטוח לאומי דחה את תביעתך, אתה/את רשאי/ת לפנות לבית הדין האזורי לעבודה ולהגיש תביעה נגד ההחלטה.

את הערעור יש להגיש בתוך 6 חודשים מהיום שנמסרה לך החלטת המוסד. ערעור על החלטת ועדה לעררים ניתן להגיש בתוך 30 יום.

בתי הדין האזוריים לעבודה			
טלפון	מיקוד	כתובת	
02-6546444	95483	רח' בית הדפוס 20	ירושלים
03-5128222	66532	רח' שוקן 25	תל אביב
04-8698000	33095	רח' פלי"ם 12 היכל המשפט	חיפה
04-6087777	16000	קריית יצחק רבין היכל המשפט	נצרת עילית
08-6470444	84102	רח' התקווה 5, היכל המשפט	באר שבע

על החלטה של בית הדין האזורי אפשר לערער בפני בית הדין הארצי, בירושלים

בית הדין הארצי לערעורים		
02-6546444	רח' קרן היסוד 20	ירושלים

סיוע משפטי

אם החלטת לערער על החלטת המוסד לביטוח לאומי לפני בית דין לעבודה כאמור, אתה רשאי לבקש סיוע משפטי חנם מלשכות הסיוע המשפטי שעל יד משרד המשפטים. את הבקשה עליך להגיש בטופס מיוחד ללשכת הסיוע המשפטי שבאזור מגוריך.

הלשכות לסיוע משפטי			
מחוז	כתובת	מיקוד	טלפון
ירושלים	רח הסורג 1 בית מצפה	94145	02-6211333
תל אביב והמרכז	הנרייטה סולד 4		03-6932777
חיפה והצפון	שד' פלי"ם 15 א' קרית הממשלה		04-8633666
באר שבע	שד' שזר 33 ת"ד (בית נועם)	84200	08-6404526
נצרת	רח' תאופיק זייד בניין ופא סנטר, קומה 5	16160	04-6459444

הלשכה בירושלים משרתת גם את תושבי אשקלון,
קרית גת, אשדוד ואילת.

סניפים ראשיים וסניפי משנה

חיפה סניף ראשי שד' פלי"ם 8	ירושלים - המשד הראשי שד' וייצמן 13, ירושלים
טבריה סניף ראשי רח' זכי אל חדיף 1	אילת סניף משנה רח' מדין 12
יפו סניף ראשי רח' התקומה 30	אשדוד סניף ראשי רח' הבנים 14
ירושלים סניף ראשי רח' שמעון בן שטח 4	אשקלון סניף ראשי רח' הנשיא 101
כפר סבא סניף ראשי דרך השרון 12, מרכז שרונה	באר שבע סניף ראשי רח' וולפסון 6
כרמיאל סניף ראשי רח' נשיאי ישראל 11	בית שמש סניף משנה רח' הנשיא 8
מגדל העמק סניף משנה רח' ניצנים 45	בני-ברק סניף ראשי רח' אהרונוביץ 12
מזרח ירושלים סניף משנה רח' אבן בטוטא 5	בת ים סניף משנה רח' ז'בוטינסקי 2
מרר סניף משנה ת"ד 484 מיקוד 14930	דימונה סניף משנה רח' ז'בוטינסקי 1
נהריה סניף ראשי שד' וייצמן 62	הרצליה סניף משנה רח' בן גוריון 22
נצרת סניף ראשי רח' המחצבות 3	חדרה סניף ראשי רח' הלל יפה 7
נצרת עלית סניף משנה רח' עמל 1	חולון סניף ראשי רח' פנחס לבון 26, פינת ברקת

נקודות השירות

אום אל פאחם, אופקים, אור יהודה, אור עקיבא, אלעד, אריאל, בית אל, בית שאן, ביתר עלית, זכרון יעקב, חצור הגלילית, טירת הכרמל, יבנה, יהוד, יקנעם, ירוחם, ירכא, מודיעין עילית, מכבים-רעות, מעלה אדומים, מעלה אפרים, מעלות-תרשיחא, מצפה רמון, נתיבות, עוספייה-עיר הכרמל, עופרה, עלי, עמנואל, ערד, פרדס חנה, קצרין, קרית ארבע, קרית אתא, קרני שומרון, ראש העין, רהט.

קריות סניף ראשי אח"י אילת 50, קריית חיים	נתניה סניף ראשי רח' הרצל 68
ראשון לציון סניף ראשי רח' ישראל גלילי 7	עכו סניף משנה רח' גבורי סיני 4
רחובות סניף ראשי רח' רמז 64, פינת רח' פינס	עפולה סניף ראשי רח' מנחם 1
רמלה סניף ראשי רח' דני מס 11	פתח תקוה סניף ראשי רח' רוטשילד 72
רמת גן סניף ראשי רח' החשמונאים 15	צפת סניף משנה רח' הפלמ"ח 100
שדרות סניף משנה רח' בן יהודה 21	קרית גת סניף משנה שד' העצמאות 64
שפרעם סניף משנה רח' 304/2	קרית מלאכי סניף משנה רח' רש"י 1
תל אביב סניף ראשי רח' יצחק שדה 17	קרית שמונה סניף משנה רח' תל חי (בניין המשביר לצרכן)

הסניפים פתוחים לקהל	
כלל הסניפים	ימים א', ג', ה' בשעות 8:00-12:30 בימים ב', ד' בשעות 15:00-17:00
סניף נצרת	סגור ביום א', פתוח בימים ב', ג', ה' בשעות 8:00-12:30
סניף תל אביב	אין קבלת קהל אחה"צ בימים ב', ד'
באר שבע ודימונה	בימים א', ג' בשעות 8:30-14:30 בימים ב', ד' בשעות 15:00-17:00

נקודות השירות פתוחות לקהל

לבירור זמני קבלת הקהל בנקודות השירות, כנסו לאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי: www.btl.gov.il / סניפים וערוצי שירות.

דרכי התקשרות

מוקד טלפוני *6050 או 1-222-6050

לרשותכם מוקד טלפוני ארצי באמצעותו ניתן לקבל מידע כללי על המוסד לביטוח לאומי, מידע אישי על קבלת קצבאות ותשלום דמי ביטוח, להזמין אישורים, טפסים וחוברות הסברה.

השירות ניתן בימים א-ה בין השעות 8:00-15:00 בשפות: עברית, ערבית, רוסית ואמהרית.

לאחר שעות הפעילות יינתן מענה טלפוני ממוחשב עם הקשת מספר זהות.

אתר אינטרנט www.btl.gov.il

באתר המוסד לביטוח לאומי, ניתן למצוא מידע אישי וכללי בנושאי תשלום קצבאות, ביטוח וגבייה, קרנות המוסד ועדכונים שוטפים.

בנוסף, על מנת להקל עליכם ולקצר את תהליכי השירות, תוכלו לבצע תשלומים לביטוח הלאומי, להוריד טפסים ולהזמין אישורים.

אתר שירות אישי

הסניף הפרטי שלך באתר הביטוח הלאומי

באתר שירות אישי של המוסד לביטוח לאומי תוכל לקבל מידע אישי על תשלומי קצבאות, להתעדכן על מצב חשבונך ולהדפיס אישורים, כל זאת תוך הקפדה מלאה על פרטיותך.

אתר שירות אישי נמצא באתר הביטוח הלאומי-

www.btl.gov.il

להצטרפות לשירות יש לפנות לסניף הביטוח הלאומי, ולקבל סיסמה וקוד אישי לאתר "שירות אישי".

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות לביטוח נכות.
דברי ההסבר המובאים כאן כלליים, ואין לראות
בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור
בלשון זכר מכוון גם לנשים.

הערה: בחוק שעל־פיו משלם הביטוח הלאומי
את קצבת זקנה, חלים שינויים מעת לעת. לפיכך
נא ברר את זכויותיך במוקד הטלפוני של הביטוח
הלאומי או באתר האינטרנט - פרטים בפרק 13.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי

הסברה ויחסי ציבור

סימן החוברת: ח"ה 4

הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית
ירושלים, חשוון התש"ע, אוקטובר 2009

המידע והצילומים על הכריכה באדיבות אתר צמח השדה
צילומים: שרה גולד www.wildflowers.co.il